

11. Cohen, A. MLB.TV Subscribers Can Watch Games in VR This Season. (2020, March 22). Retrieved from <https://www.sporttechie.com/mlb-baseball-virtual-reality-games-2020-season/> (дата звернення: 22.03.2020).
12. Demir, R., & Söderman, S. (2015). Strategic sponsoring in professional sport: a review and conceptualization. *European Sport Management Quarterly*, 15, 3, 271-300. DOI: 10.1080/16184742.2015.1042000
13. Donahue, B. (2020). How the NFL Responded to the Colin Kaepernick Protests in 2016-2017 and How the League Responded to Athlete Protests During the Black Lives Matter Movement of 2020: A Sport Study, Social Phenomenological Approach. *The Sport Journal*, 24.
14. Giulianotti, R. C., & Robertson, R. (2007). Sport and globalization: transnational dimensions. *Global Networks*, 7(2), 107-112. DOI: 10.1111/j.1471-0374.2007.00159.x
15. Impact of television. How television has changed the game. (2021, March 12). Retrieved from <https://operations.nfl.com/the-game/impact-of-television>
16. Lopez-Gonzalez, H., Stavros, C., & Smith, A. (2017). Broadcasting sport: Analogue markets and digital rights. *International Communication Gazette*, 79, 2, 175-189. DOI: 10.1177/1748048517694969.
17. NHL introduces virtual reality experiences. NHL.com. (2021, March 15). Retrieved from <https://www.nhl.com/news/nhl-introduces-virtual-reality-experiences/c-279085566>
18. Passos, P., Araújo, D., & Davids, K. (2016). Competitiveness and the process of co-adaptation in team sport performance. *Frontiers in Psychology*, 7. DOI: 10.3389/fpsyg.2016.01562.
19. Paulus S. Hockey is back...sort of...with first virtual games scheduled. (2021, March 22). Retrieved from <https://bluelinestation.com/2020/04/28/new-york-rangers-first-virtual-games-scheduled/>
20. Rhodes, K. L. (2020). Impactful Corporate Social Responsibility in Major League Baseball. *The Sport Journal*, 10.
21. Rozier, J. III. (2018). Organizational Expansion within Professional Sports. *The Sport Journal*, 14.
22. Sarmiento, H., Marcelino, R., Anguera, M., Campaniço, J., Matos, N., & Leitão, J. (2014). Match analysis in football: a systematic review. *Journal of Sports Science*, 32(20), 1831-1843. DOI: 10.1080/02640414.2014.898852.
23. Solberg, H., & Helland, K. (2011). Sports Broadcasting. *Nordicom Review*, 32(2), 17-33.
24. Spears, M. 'Black Lives Matter, people': How the NBA's social justice efforts dominated the season. How will the league and its players use their platforms going forward? (2021, March 22). Retrieved from <https://theundefeated.com/features/how-the-nba-social-justice-efforts-dominated-the-season/>
25. Topkin, M. You can bet on it: MLB players compete in virtual league. (2021, March 22). Retrieved from <https://www.tampabay.com/news/health/2020/04/13/you-can-bet-on-it-mlb-players-compete-in-virtual-league/>
26. Zimbalist A. (2002). Competitive Balance in Sports Leagues: An Introduction. *Journal of Sports Economics*, 3, 2, 111-121. DOI: 10.1177/152700250200300201.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.8(139).22
УДК 373.3/.5.091.33-027.22:796.093(498)

Цибанюк О.О.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ РУМУНІЇ (60-90 рр. XX ст.)

В статті О. Цибанюк «Формування системи вищої освіти у галузі фізичного виховання Румунії (60-90 рр. XX ст.)» розглянуто особливості появи факультетів фізичного виховання при педагогічних та класичних вищих навчальних закладах соціалістичної Румунії. Розглянуто причини вибору владою саме тих 12 вищих навчальних закладів, в яких в 60 рр. XX ст. були відкриті факультети фізичного виховання і спорту, виокремлено мотиви тодішньої влади щодо активної підтримки новосформованої мережі підготовки кадрів, виокремлено як пріоритет демонстрацію на міжнародному рівні успіхів у навчанні спортсмена високого рівня. Проаналізовано зміни у вищій освіті у галузі, що відбулися у 70 рр. XX ст.: визначено реструктурування факультетів фізичного виховання та спорту у структури педагогічних факультетів, а згодом і заміну їх на секції; зміни у тривалості навчання – зменшення до 3 років та подальше впровадження року спеціалізації. Доведено, що у 1983 р. всі кафедри були ліквідовані і підготовка кадрів для дитячо-юнацьких шкіл і спортивних клубів, закладів освіти всіх рівнів, фізкультурно-спортивних товариств була покладена лише на інститут фізичного виховання і спорту м. Бухарест.

Ключові слова: денна форма навчання, підготовка, Румунія, студенти, університет, факультет, фізичне виховання.

Tsybanuyk O..Formation of the system of higher education in the field of physical education in Romania (60-90 years of the XX century). The peculiarities of the appearance of faculties of physical education at pedagogical and classical higher educational institutions of socialist Romania are considered. The reasons for the government's choice of those 12 higher educational institutions in which in the 60's of the twentieth century. faculties of physical education and sports were opened, the motives of the then authorities for active support of the newly formed training network were singled out, and demonstration at the international level of successes in training a high-level athlete was singled out as a priority. The author notes that foreigners entered the faculties of physical education at the universities of communist Romania - more than 10% (144 people) were foreigners from Cyprus, Colombia, Congo, Côte d'Ivoire, Egypt, Gabon, Libya, Portugal, Syria, Sweden and Tunisia (University of Cluj-Napoca). The changes in higher education in the field that took place in the 70s of the XX century are analyzed: the

restructuring of the faculties of physical education and sports in the structure of pedagogical faculties is determined, and later their replacement by sections; changes in the duration of training - reduction to 3 years and further introduction of the year of specialization. It is proved that in 1983 all departments were liquidated and training for children's and youth schools and sports clubs, educational institutions of all levels, physical culture and sports societies was entrusted only to the Institute of Physical Education and Sports of Bucharest.

Key words: full-time education, training, Romania, students, university, faculty, physical education.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Для освітан і фахівців сфери фізичної культури і спорту стає очевидним, що актуальною нині є потреба глибокого реформування фізкультурної освіти та фізичного виховання підрастаючого покоління відповідно до національно-ідейних цінностей та світової динаміки. У цьому сенсі актуальним постає питання вивчення теорії і практики фізкультурної освіти у країнах Європейського Союзу, оскільки наукове обґрунтування подібної проблематики диктується сучасними тенденціями оптимізації або навіть реформування освітнього процесу. Фізкультурна освіта та фізичне виховання повинні відбуватися з урахуванням і на основі державних особливостей розвитку культури і спорту, що є системою орієнтирів і поглядів на роль, організацію і функціонування сфери зазначеної вище галузі на довгостроковий період з урахуванням розвитку держави та світового досвіду.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивчення досвіду європейських країн у галузі фізичного виховання і спорту представлено низкою праць педагогів, фахівців галузі тощо. Зокрема, проблемам підготовки фахівців фізичного виховання присвячені дослідження І. Грінченко, Т. Дерєки, М. Дутчака, С. Кшиштановича, О. Цибанюк. Проблеми фізичного виховання в Румунії, а саме методика проведення занять у загальноосвітніх школах та ліцеях соціалістичного часу досліджували Г. Арделян, І. Попеску.

Метою статті стало визначення особливостей формування системи вищої освіти у галузі фізичного виховання Румунії (60-90 рр. XX ст.) на прикладі факультетів фізичного виховання і спорту в університетах.

Методи дослідження методи аналізу й узагальнення наукової, навчально-методичної та спеціальної літератури з фізичного виховання та педагогіки, архівних документів та нормативно-правових актів досліджуваного періоду, статистичних даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. Результати участі румунських спортсменів на міжнародних змаганнях, а саме роль статистів та не можливість дати гідний опір, наприклад, радянським спортсменам підштовхнули на початку 60 рр. XX ст. румунську владу до виокремлення конкретно вектору – формування через фізичну активність і спорт елітарного прошарку населення, зокрема молоді. Тому система підготовки кадрів для системи фізичного виховання і спорт зазнала інституційного розширення: в 1960 – на початку 1970 рр. у педагогічних інститутах у Бухаресті, Клуж-Напока, Яссах, Тімішоаре (1960 р.), Бакеу, Орадеї (1964 р.), Галаці, Таргу-Муреш (1970 р.), Сучава, Пітешти і Констанці (1971 р.) організовані факультети фізичного виховання та спорту – всього 12 вищих навчальних закладів. Причинами вибору саме цих міст і закладів були дещо неоднозначними: влада намагалась рівномірно розподілити згадані факультети, намагаючись забезпечити доступ до фізкультурно-спортивного навчального закладу кожному регіону; була зроблена ще одні суттєва спроба розвитку традиційних університетських центри – Бухарест, Клуж-Напока та Ясси, а два перші пов'язані з початком вищої освіти в галузі фізичне виховання в Румунії (створення «корисного простору для навчання») [14].

Крім того, ці три заклади були символічним зображенням історичних румунських регіонів. Усвідомлюючи це, Міністерство освіти і культури країни поєднує підготовку фахівців, пропаганду фізичного виховання та спорту та його поширення із насадженням комуністичної ідеології та боротьби із анальфетизмом у сільській місцевості. Інші міста теж були вибрані не про так: тут існували потужні тіловиховні традиції – школа плавання м. Орадея не мала конкурента в країні [16], тут був організований «Cupa Stâna de Vale» – кубок зимових видів спорту [17].

Роль факультету в місті Таргу-Муреш полягала у стимулюванні студентів-угорців та німців навчатись вдома, сприянні освіти румунською, популяризацію велоспорту, волейболу та футболу. Відкриття такого структурного відділення в Констанці мало на меті об'єднання існуючих фізкультурно-спортивних тренувальних баз і створення повноцінного водного комплексу. Факультети фізичного виховання в Сучаві, Бакеу та Галаці задовольнили потребу вчителів і тренерів фізичного виховання та спорту з Молдови. Таким чином був встановлений баланс, «справедливий розподіл» установ вищої освіти в галузі. Крім того, таким чином були створені умови для легкого доступу до освіти спортсменам високого рівня, тренувальна база яких була географічно близько до закладів [14, р. 345-368].

Але кількість місць для навчання в бухарестському інституті та на регіональних факультетах була досить обмежена порівняно із бажаними вступити на навчання. Дані про кількість абітурієнтів та кандидатів на одне місце педагогічний інститут м. Тімішоара та м. Бухарест запропоновані в таблиці 1.1. [(9; 11; 20, р.30).

Таблиця 1.1

Конкурс на вступному іспиті, денна форма навчання (1969-1979 рр.)

Заклад	інститут фізичного виховання і спорту			педагогічний інститут м. Тімішоара		
	1969/1970	1973/1974	1978/1979	1969/1970	1973/1974	1978/1979
Навчальний рік	210	210	120	120	-	90
Заплановані місця	210	210	120	120	-	90
Кандидати	1019	1236	1169	260	-	200
Прийнято	210	211	130	121	-	90
Кіл-ть кандидатів / місце	4,85	5,88	9,74	2,16	-	2,22

Отже, спостерігається наявність конкуренції як на факультеті фізичного виховання і спорту педагогічного вузу, так і в спеціалізованому інституті. Проте, в ІЕФС кількість вступників на одне місце значно вище. Крім того, відмічаємо незначні перевищення запланованого набору, але через відсутність розширених статистичних даних та причин такого явища, узагальнюємо дані.

Професорсько-викладацький склад новостворених факультетів формувався із випускників ІЕФС та працівників галузі, часто практикуючих тренерів або асистентів тренера. Нестача кадрів для нових факультетів та примусове працевлаштування випускників стала темою доповіді на пленарному засіданні комуністичної партії Румунії 25 квітня 1968 р.: «Ми повинні пам'ятати, що не лише зараз, а й в майбутньому принаймні половина випускників не буде вступати до закладу вищої освіти. Це неможливо в жодній країні» [19, р. 23].

Таким чином, було забезпечено рівномірність підготовки кадрів шляхом поширення закладів спеціалізованої освіти, потреба у висококваліфікованих фахівцях створила конкуренцію при вступі на факультети при педагогічних вузах і в інститут фізичного виховання і спорту. Щоправда, кількість вступників на одне місце в інститут м. Бухарест значно перевищувала показник педагогічного закладу.

Вага спортивних досягнень на міжнародній арені була надзвичайно висока, тому факультети фізичного виховання презентували себе «творцями елітних, освічених» румунських спортсменів. Пріоритетом стало демонстрація успіхів у навчанні спортсмена високого рівня у вищому закладі спортивного профілю.

Успіхи спортсменів принесли крім медалей і слави спонсорські контракти, організацію спортивних зборів та таборів на румунських об'єктах, запрошення тренерів на роботу із закордонними клубами. На тлі такого підйому, на факультети фізичного виховання в університетах комуністичній Румунії вступали іноземці. Із 1413 студентів факультету університету «Babeş-Bolyai» (м. Клуж-Напока) більше 10%, а саме 144 особи були іноземцями з Кіпру, Колумбії, Конго, Кот-д'Івуару, Єгипту, Габону, Лівії, Португалії, Сирії, Швеції та Тунісу [21].

На початку 70 рр. ХХ ст. відбулися зміни у підготовці майбутніх вчителів фізичного виховання і спортивних тренерів – факультет фізичного виховання та спорту бухарестського педагогічного інституту був переведений на ІЕФС. З 1971 року факультет фізичного виховання та спорту Інституту Педагогічний з Бухареста був переведений в склад ІЕФС, а факультети педагогічних закладів Ясс, Клуж-Напока і Тімішоара – до університетів тих же міст.

У 1974-1975 н.р. всі факультети фізичного виховання, що активно діяли в педагогічних закладах були замінені секціями. Шляхом злиття Галацького педагогічного інституту з політехнічним інститутом створено університет, а педагогічний заклад м. Пітешти трансформовано на таку ж структуру. Навчання майбутніх фахівців галузі здійснювалось на кафедрах фізичного виховання і спорту, які входили в склад педагогічного факультету. Проте, в університеті м. Клуж-Напока кафедра була частиною факультету історії та філософії; в університеті м. Тімішоари відділ фізичного виховання діяв в структурі природничого факультету [1, р. 22].

З 1976 р. всі педагогічні інститути або були закриті, або у формі факультету увійшли у склад університетів, але без змін у процесі підготовки вчителів і тренерів. У 1983 р. ці кафедри були ліквідовані і підготовка кадрів для дитячо-юнацьких шкіл і спортивних клубів, закладів освіти всіх рівнів, фізкультурно-спортивних товариств була покладена лише на інститут фізичного виховання і спорту м. Бухарест [1, р. 17].

Зміни торкнулись і такого важливого питання у підготовці кадрів для галузі фізичного виховання і спорту як тривалість навчання. Запровадження спеціалізації у вищій освіті спричинило створення у 1974 р. профіль фізичного виховання і спорту, а роки навчання зменшились до трьох років навчання, 1977 рік був останнім, коли студенти були зараховані на 4 курс.

Зкладами, що приймали на навчання відповідно цього профіля, згідно указу №147 від 5 червня 1974 р. щодо номенклатури профілів та спеціалізацій у 12 вищих навчальних закладах [15].

Рішення про зменшення навчання майбутніх спеціалістів з фізичного виховання та спорту на один рік навчання було досить вагомим, його прийняття стало результатом обговорення проблем галузі на засіданні виконавчого комітету комуністичної партії Румунії 14 травня 1974 р. Стенограма засідання дає можливість проаналізувати ставлення партійного керівництва країни. Н. Чаушеску, на той момент перший президент соціалістичної республіки Румунія, зверхньо ставився до потреби якісної підготовки вчителів і тренерів [3].

Через три роки, у 1977 р., із педагогічних були виокремлені факультети фізичного виховання, де були створені кафедри фізичного виховання, навчання на яких було організовано як на денній (3 роки), так і на заочній формі (4 роки) плюс 1 рік спеціалізації [7]. Таким чином було досягнуто компромісу – термін навчання скорочено до 3 років на денній формі навчання, але введено рік фахової спеціалізації.

При підборі кандидатів враховувався рівень навчання (не менше 8 балів) і спортивної підготовки (мінімальний – друга класифікаційна категорія), а також громадська діяльність [12]. Метою цього року спеціалізації була чітко направлена підготовка майбутніх кадрів – вчителів фізичного виховання для початкової та середньої освіти та для шкільних спортивних клубів, викладачів для вищих закладів освіти, керівників секцій, тренерів спортивних підрозділів, фахівців управління, а також науковців. У період 1977-1989 рр. на курс спеціалізації було зараховано 702 студенти (кількість студентів 4 курсу представлена в таблиці 1.2) [6; 12; 13].

Таблиця 1.2

Кількість студентів, що навчалися на курсі спеціалізації (1977-1986) [2; 4; 5].

Рік	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Кількість студентів	77	90	79	99	28	22	17	8	9	41

Якість такої підготовки настільки погіршилась, що питання про зміни в організації навчання, зокрема майбутніх фахівців галузі фізичного виховання і спорту знову розглядалось засіданні виконавчого комітету комуністичної партії Румунії 21 червня 1977 р. Значний перекош в сторону шкільного фізичного виховання в програмі навчання на 4 курсі призвів до того, що відчувався брак тренерів з цілої низки видів спорту. Партійне керівництво пропонувало створити систему тренерських курсів, мовляв з результативного гравця буде ефективний тренер. Ще однією характерною рисою «визнання» фізичного виховання на рівні державного уряду стала однобокність, наприклад, проблеми кадрів розглядались з боку футболу і гандболу, а в школі урок, тренування в секціях, гуртках і з збірними командами «зобов'язаний проводити вчитель» [13].

Задля вступу на факультет фізичного виховання необхідно було скласти іспит, який складався з двох етапів. У 1960 рр. іспит був письмовим та визначав рівень знань з анатомії та фізіології, а практичний тест включав перевірку спортивної майстерності в обраному виді спорту – легкій атлетиці, гімнастиці, ігрових видах; у 1970 рр. додано визначення загальної фізичної підготовленості у вигляді змагань; у 1980 рр. – письмовий іспит став називатись іспитом з біології, а практичний – вступними змаганнями, мотивуючи таку назву тим, що будь які випробування для спортсмена повинно стати спортивним святом. В період 1981-1986 рр. кількість студентів в закладах вищої освіти з фізичного виховання та спорту складала в середньому 954 особи, у 1988-1989 рр. – роки 727 студентів.

Аналіз видів спорту, які пропонувались на вибір для вивчення студентам 1 курсу – 10 дисциплін: гімнастика, легка атлетика, баскетбол, каное, лижі, лікувальна фізкультура, волейбол, бокс, футбол, велоспорт (1958 р.); через 12 років вже 20 дисциплін: спортивна гімнастика, художня гімнастика, баскетбол, легка атлетика, гандбол, волейбол, стрільба, лижі, катання на ковзанах, теніс, фехтування, плавання, водні види спорту, регбі, футбол, важка атлетика, боротьба, дзюдо та бокс (1970 р.) [8; 10; 18] дозволив визначити популярні серед румунської шкільної молоді види спорту.

Висновки. Отже, підготовка фахівців галузі фізичного виховання і спорту у закладах вищої освіти після 1948 р. отримала новий поштовх до розвитку внаслідок соціально-політичних змін та нових вимог: поруч із масовим захопленням населення фізичною активністю та пропагандою систематичного фізичного виховання як засобу формування молодого покоління «будівельників комунізму» на передній план виходить спорт вищих досягнень як «вітрина» успіхів даної ідеології, що вимагають нового, «модерного» підходу до системи фізичного виховання і формування кадрів галузі. Шляхом вирішення завдання ефективною підготовки вчителів і тренерів комуністичний режим виокремив реорганізацію і всебічну підтримку інституту фізичного виховання і спорту м. Бухарест (генеза змін назви закладу представлена вище), розширенні мережі на національному рівні факультетів фізичного виховання та спорту при педагогічних закладах і, відповідно, збільшення кількості фахівців, сплановане направлення випускників на місце подальшого працевлаштування. Ще однією рисою стало залучення спортсменів високого рівня в ряди студентів задля їх презентації як освічених, ідеологічно підкованих осіб та підвищення статусу політичного режиму в очах світової спільноти. У подальшому розглядатимемо особливості підготовки фахівців галузі фізичного виховання сучасної Румунії.

Література

1. Admiterea în învățământul superior. București, 1974, p. 22-29.
2. Arhivele Naționale Istorice Centrale (ANIC). CC al PCR – Secția Cancelarie, dosar 55/1974, f. 34, 34 v.
3. Arhivele Naționale Istorice Centrale (ANIC). fond CC al PCR – Secția Propagandă și Agitație, dosar 117/1989, f. 29.
4. Arhiva Institutului Național de Statistică (Arhiva INS). Statistica învățământului superior 1960/1961.
5. Arhiva Institutului Național de Statistică (Arhiva INS). Statistica învățământului superior. 1977/1978-1988/1989.
6. Arhiva Ministerului Educației (Arhiva Med.), fond Permanent. Ordinul Ministrului nr. 518 din 21 iunie 1974. Arhiva Med., Ordinul Ministrului nr. 1385 din 28 iunie 1978 privind școlarizarea prin anul de specializare în învățământul superior, la profilul "Educație fizică și sport".
7. Arhiva Ministerului Educației (Arhiva Med.), fond Permanent, dosar 223/1980, nenumerotat. Anul de specializare a fost introdus în învățământul superior cu un an înainte la șase specializări: matematică, fizică, chimie, biologie, muzică și arte plastice.
8. Arhiva Med., fond Permanent, dosar 121/1958, nenumerotat.
9. Arhiva Med., fond Permanent, dosar 235/1970, nenumerotat.
10. Arhiva Med., fond Permanent, dosar 369/1970, nenumerotat.
11. Arhiva Med., fond Permanent, dosar 423/1973, nenumerotat.
12. Arhiva Med., fond Permanent, dosar 136/1978, nenumerotat.
13. Arhiva Med., fond Permanent, dosar 223/1980, nenumerotat.
14. Constantin Pompiliu-Nicolae, Valentin Maier. Învățământul superior de educație fizică și sport în România (1948-1989). Danubius, XXXII, Galați, 2014, p. 345-368.
15. Decret al Consiliului de Stat nr. 147 din 5 iunie 1974 privind nomenclatorul profilelor și specializărilor din învățământul superior, precum și instituțiile și facultățile din sistemul Ministerului Educației și Învățământului. Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, nr. 81, 1974.
16. Demjén László. File din istoria fotbalului orădean și alte ramuri sportive 1945-1960. Editura Imprimeriei de Vest Oradea, Oradea, 1996.
17. Grecu V. Institutul Pedagogic Oradea 1963-1973. Monografie, [f.l.], 1973.
18. Nota cuprinzând unele propuneri de îmbunătățire a Ordinului ministrului nr. 4528/1977 privind școlarizarea prin anul de specializare la profilul "Educație fizică".
19. Plenara CC al PCR din 22-25 aprilie 1968. Editura Politică, București, 1968. p. 23.

20. Sadlak Jan. Higher Education in Romania, 1860-1990: Between Academic Mission, Economic Demands and Political Control, Buffalo, Graduate School of Education Publications. State University of New York, 1990, p. 30.
21. "Trecut, Prezent, Perspective". disponibil online la <http://sport.ubbcluj.ro/articole.php?id=93>, consultat la 6 septembrie 2014.

References

1. Admission to higher education. Bucharest, 1974, pp. 22-29.
2. The Central National Historical Archives (ANIC). CC of the PCR - Chancellery Section, file 55/1974, pp. 34, 34 v.
3. The Central National Historical Archives (ANIC). CC fund of the PCR - Propaganda and Agitation Section, file 117/1989, f. 29.
4. Archive of the National Institute of Statistics (INS Archive). Higher education statistics 1960/1961.
5. Archive of the National Institute of Statistics (INS Archive). Higher education statistics. 1977 / 1978-1988 / 1989.
6. Archive of the Ministry of Education (Med. Archive), Permanent fund. Minister's Order no. 518 of June 21, 1974. Med. Archive, Minister's Order no. 1385 of June 28, 1978 on schooling through the year of specialization in higher education, in the profile "Physical education and sports".
7. Archive of the Ministry of Education (Med. Archive), Permanent fund, file 223/1980, unnumbered. The specialization year was introduced in higher education a year earlier in six specializations: mathematics, physics, chemistry, biology, music and fine arts.
8. Med. Archive, Permanent Fund, file 121/1958, unnumbered.
9. Medh Archive, Permanent Fund, file 235/1970, unnumbered.
10. Med. Archive, Permanent Fund, file 369/1970, unnumbered.
11. Med. Archive, Permanent Fund, file 423/1973, unnumbered.
12. Med. Archive, Permanent Fund, file 136/1978, unnumbered.
13. Med. Archive, Permanent Fund, file 223/1980, unnumbered.
14. Constantin Pompiliu - Nicolae, Valentin Maier. Higher education in physical education and sports in Romania (1948-1989). Danubius, XXXII, Galați, 2014, pp. 345-368.
15. Decree of the State Council no. 147 of June 5, 1974 on the nomenclature of profiles and specializations in higher education, as well as the institutions and faculties of the system of the Ministry of Education. Official Bulletin of the Socialist Republic of Romania, no. 81, 1974.
16. Demjén László. Tabs from the history of Oradea football and other sports branches 1945-1960. West Printing House Oradea, Oradea, 1996.
17. Grecu V. Pedagogical Institute Oradea 1963-1973. Monograph, [f.l.], 1973.
18. The note containing some proposals for improving the Ministerial Order no. 4528/1977 regarding the schooling through the specialization year for the profile "Physical education".
19. Plenary CC of the PCR from April 22-25, 1968. Politică Publishing House, Bucharest, 1968. p. 23.
20. Sadlak Jan. Higher Education in Romania, 1860-1990: Between Academic Mission, Economic Demands and Political Control, Buffalo, Graduate School of Education Publications. Comparative Education Center, State University of New York, 1990, pp. 30.
21. "Past, Present, Perspectives". available online at <http://sport.ubbcluj.ro/articole.php?id=93>, accessed on September 6, 2014.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.8(139).23

Червоношапка М.О.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів
Тьорло О.І.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів
Чичкан О.А.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів

МОТИВАЦІЯ ЖІНОК РІЗНИХ ВІКОВИХ КАТЕГОРІЙ ДО ЗАНЯТЬ СХІДНИМИ ТАНЦЯМИ ЯК РІЗНОВИДОМ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В роботі розглянуто питання пріоритетних мотивів жінок різних вікових груп до занять східними танцями. Зазначено важливість їх врахування для побудови фізкультурно-оздоровчих занять. Проведено анкетування жінок різних вікових груп, що займаються східними танцями. Виявлено різноманітність та неоднорідність у структурі пріоритетних мотивів жінок до занять східним танцем. В залежності від потреб та уподобань жінок, заняття зі східного танцю можуть бути спрямовані на участь у змаганнях та конкурсах, формування параметрів фігури, оздоровлення, а також функціонувати як різновид соціальних танців.

Ключові слова: жінки, вікові категорії, фізкультурно-оздоровча діяльність, східні танці, пріоритетні мотиви.